

نشست بیست و یکم از سلسله نشست‌های گفتگوهای راهبردی:

موانع استحصال انرژی‌های نو در ایران

بیست و یکمین جلسه از سلسله نشست‌های «گفتگوهای راهبردی»، در تاریخ هفدهم خردادماه ۱۳۹۵، با سخنرانی آقای مهدی مافی، و با عنوان «موانع استحصال انرژی‌های نو در ایران» برگزار شد.

ایران کشوری است که از منابع انرژی‌های نو فراوان برخوردار است؛ اما آمارها حکایت از آن دارند که سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از این منابع در ایران، نه تنها با کشورهای پیشرو در این زمینه از قبیل آلمان، ژاپن، آمریکا، دانمارک و سوئد قابل مقایسه نیست، بلکه در برخی از شاخص‌ها از قبیل سرمایه‌گذاری به ازای جمعیت، با کشورهای درحال توسعه‌ای چون برونئی، کنیا، هندوراس و حتی اردن نیز قابل مقایسه نیست.

مهم‌ترین موانع عدم استحصال منابع انرژی‌های نو در ایران را می‌توان به دو دسته زیر تقسیم نمود:

- عوامل قانونی و سیاستگذاری

- عوامل بوروکراتیک و سازمانی

الف) موانع قانونی استحصال انرژی‌های نو در ایران

مهم‌ترین مانع استحصال انرژی‌های نو در ایران، نبود قانون جامع استفاده از انرژی‌های نوین است که خود عامل بسیاری از مشکلات و موانع دیگر است. این مانع را می‌توان در قالب موارد زیر، به گونه‌ای جزئی‌تر بر شمرد:

عدم ارائه تسهیلات بانکی از سوی سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا)؛ وجود ابهام و نارسایی در بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های این سازمان در زمینه زمان بهره‌برداری، صدور مجوز و قراردادهای خرید برق؛ چندبرنامگی و نبود ثبات در قوانین خرید تضمینی؛ مبتنی نبودن سیاستگذاری‌ها بر عوامل اقلیمی و جغرافیایی؛ انحصاری شدن صنعت احداث نیروگاه و عدم توجه کافی به مساله بهینه‌سازی کاربردهای انرژی در قوانین، بخشی از موانع موجود در این زمینه است که می‌توان به صورت جزئی‌تر به آن‌ها اشاره نمود.

ب) مشکلات سازمانی و بوروکراتیک حوزه‌ی انرژی

وجود سازمان‌های متعدد به عنوان متولیان حوزه‌ی انرژی و عدم ارتباط و گفتگوی بین آن‌ها؛ نبود مراکز تخصصی مشاوره و اطلاع‌رسانی در زمینه انرژی‌های نو؛ عدم وجود جریان‌ها و جنبش‌های محیط‌زیستی قدرتمند و نبود نظارت سازمان‌ها در سطح کلان و خرد، بخشی از مواردی است که ذیل این بخش می‌توان به آن‌ها اشاره نمود.

در جهت بهره‌گیری بیشتر کشور از منابع موجود در زمینه انرژی‌های نو می‌توان راهکارهای زیر را برشمرد:

- راهکارهای حوزه‌ی قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری:

۱- اولین و مهم‌ترین راه‌حل، ایجاد قانون جامع انرژی‌های نوین است. نکته‌ی مهم در تصویب این قانون این است که حفظ محیط‌زیست بر هرگونه استحصال انرژی از جمله انرژی‌های نو ارجحیت دارد و لازم است که در هرگونه طرحی در زمینه انرژی‌های نو، تغییرات اکوسیستم در ۱۰۰ سال بعد مد نظر قرار گیرد و در صورتی که این تغییرات مورد تأیید سازمان‌های متولی این حوزه باشد، اقدام به احداث پروژه شود.

۲- دومین راه‌حل قانونی ایجاد قوانین مکمل قانون انرژی‌های نو در زمینه‌ی استفاده از انرژی‌های دیگر و بهینه‌سازی مصرف انرژی است.

- راهکارهای سازمانی و بوروکراتیک:

۱- افزایش هماهنگی بین سازمان‌های موجود (مشکل ناهماهنگی سازمان‌ها را می‌توان از طریق تشریح همگونی و چگونگی حصول اشتراک بین آن‌ها یا تصویب قانون جامع انرژی‌های نو متحقق نمود)

۲- ایجاد سازمان‌هایی که خلا وجود آن‌ها در شرایط کنونی احساس می‌شود. برخی از این سازمان‌ها عبارتند از سازمان‌های مشاوره و راهنمایی مستقل از سانا، مؤسسات مالی ارائه‌دهنده تسهیلات بانکی به متقاضیان، مراکز آموزشی پرورش‌دهنده نیروهای متخصص در این حوزه.

۳- تاسی بیمه‌های انرژی‌های نو برای تأمین امنیت سرمایه‌گذاری در این حوزه

۴- لازم است که در کارخانه‌ها و شرکت‌ها، واحد مدیریت محیط‌زیست ایجاد شود که کار آن ارائه‌ی برنامه‌ی سالانه‌ای در مورد اموری چون کم کردن مصرف برق و تجزیه‌ی زباله‌های مختلف باشد. کارخانه‌ها و شرکت‌هایی که دست به تأسیس چنین واحدهایی زده‌اند؛ می‌باید از تخفیف‌های مالیاتی برخوردار شوند.

- راهکارهای حوزه‌ی فرهنگ‌سازی:

در زمینه‌ی فرهنگ‌سازی لازم است که اقدامات لازم در جهت آگاه‌سازی مردم انجام شود؛ این آگاه‌سازی باید از سنین مدرسه و گنجاندن مطالب مربوط به بهینه‌سازی مصرف انرژی و انرژی‌های نو در کتاب‌های دانش‌آموزان صورت گیرد.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این مقاله، روی لینک زیر کلیک کنید.